

ĆWICZENIA PERCEPCJI SŁUCHOWEJ

dźwięki naturalne

1. Rozpoznawanie przedmiotów, zwierząt, pojazdów, instrumentów itp. na podstawie wydawanych przez nie dźwięków (dziecko nie widzi tych przedmiotów). Mogą to być także: szeleszcząca kartka papieru, pojemniki wypełnione kaszą, gwoździkami, solą; przelewana woda, instrumenty muzyczne, dzwoneczki.
2. Naśladowanie różnych dźwięków (wydawanych przez zwierzęta, pojazdy, przedmioty).
3. Nazywanie właściwości dźwięków: długi - krótki, wysoki - niski, głośny - cichy.

rytmy

4. Wystukiwanie struktur rytmicznych: ze słuchu oraz z zapisu (lub układu klocków) np.
o o o o o o o o o o o o o o o o
o o o o o o o o o o o o o o o o
o o o o o o o o o o o o o o o o
o o o o o o o o o o o o o o o o
5. „Zapisywanie” rytmów przy pomocy znaków graficznych (kropek, kresek itp.) lub klocków. Dorosły wystukuje rytm, a dziecko rysuje kropki lub układa klocki, z uwzględnieniem ilości uderzeń i odległości czasowych między nimi.
6. Odgadywanie, który spośród kilku układów klocków odpowiada wystukanemu rytmowi i odwrotnie, który spośród kilku wystukanych rytmów odpowiada wzorowi ułożonemu z klocków.
7. Rytmiczne wypowiedzanie treści krótkich wierszy (z wyklaskiwaniem).
8. Wyklaskiwanie rytmu słuchanych melodii i piosenek.
9. Rozpoznawanie piosenki na podstawie usłyszanego rytmu (lub jego graficznego zapisu) i odwrotnie, który spośród kilku rytmów odpowiada wysłuchanej piosence.

zdania, wyrazy

10. Powtarzanie:
 - zdań (od 3 wyrazowych),
 - zdania, do którego za każdym razem dodajemy kolejny wyraz,
 - ciągów wyrazów (np. listy zakupów, nazw owoców, pojazdów itp.),
 - ciągów cyfr (np. numerów telefonów, rejestracji samochodowych), itp.
11. Powtarzanie skomplikowanych i wymyślonych wyrazów.

12. Uczenie się na pamięć piosenek, rymowanek , wierszyków. Rozwiązywanie zagadek słownych.
13. Wykonywanie poleceń wieloetapowych, zgodnie z podaną kolejnością np. „otwórz szufladę, wyjmij notes i połóż go na krześle”.
14. Określanie liczby wyrazów w wysłuchanym zdaniu.
15. Układanie zdań zawierających podaną liczbę słów (np. układamy przed dzieckiem cztery patyczki, a ono układa dowolne zdanie zbudowane z czterech wyrazów).
16. Dopowiadanie brakującego słowa w zdaniu.
17. Układanie zdań z podanych wyrazów.
18. Tworzenie zdania poprzez odwracanie kolejności podanych słów: włożył płotek na kotek.
19. Tworzenie rymów do podanych wyrazów.
20. Dobieranie w pary obrazków, których nazwy tworzą rymy.
21. Wysłuchiwanie w dłuższych wyrazach „ukrytych” krótszych słów np. **listonosz**, **burak**, **stoliczek**, **wypadają**...

sylaby

22. Dzielenie wyrazów na sylaby i określanie ich liczby w wyrazie.
23. Wyróżnianie sylab w wyrazach - najpierw na początku wyrazu, potem na końcu i w środku wyrazu.
24. Składanie usłyszanych sylab w słowo „zgadnij, co do ciebie mówię: za-ba-wa”.
25. Wysłuchiwanie podanej sylaby i sygnalizowanie jej rozpoznania klaśnięciem
 - w ciągu różnych sylab: „klaśnij, gdy usłyszysz sylabę **ba**: pa, bo, ba, se...”
 - w ciągu różnych słów: „klaśnij gdy usłyszysz sylabę **sa** w wyrazach: **samolot**, **osa**, **kozaki**, **zasłona**, **posada**...”
26. Tworzenie wyrazów:
 - z kilku podanych sylab: „ułóż różne słowa z sylab: ma, da, ta, pa, la, ro...”
 - rozpoczynających się na podaną sylabę (lub też kończących się nią, bądź zawierających ją w środku): **no** (**nogawka**, **kolano**, **wynosić**).
27. Zabawa w węża sylabowego (tworzymy słowo rozpoczynające się na ostatnią sylabę słowa wypowiedzianego przez poprzednią osobę: **woda**, **dary**, **ryba**...).
28. Przystawianie kolejności sylab w podanym wyrazie tak, by powstał wyraz sensowny np.: tapocz= poczta, pakana=kanapa.

Głoski

29. Wysłuchiwanie podanej głoski (zaczynamy od samogłosek) w ciągu złożonym z wielu głosek lub wyrazów: „kiedy usłyszysz **o** podnieś rękę: a, **o**, e, r, **o**... **dom**, **nic**, **kot**, **Ola**, **bał**, **las**, **osa**, **ucho**...”.
30. Nazywanie pierwszej głoski w wyrazie. Ćwiczenie zaczynamy od wyrazów rozpoczynających się samogłoską, a po opanowaniu tej umiejętności ćwiczymy na wyrazach rozpoczynających się na spółgłoskę.
31. Nazywanie ostatniej głoski w wyrazie, najpierw uczymy dziecko wysłuchiwać ostatnią spółgłoskę (**As**, **ul**, **tor**), a później ostatnią samogłoskę (**Ela**, **ule**, **lato**).
32. Nazywanie środkowej głoski w wyrazie. Zaczynamy od wyrazów trzygłoskowych (**Ała**, **Ewa**, **las**, **nos**, **lis**, **dom**...).
33. Nazywanie po kolei wszystkich głosek w wyrazie. Zaczynamy od wyrazów, w których naprzemiennie występują samogłoski i spółgłoski (**kot**, **buty**, **ulica**), by stopniowo przejść do najtrudniejszego zadania, którym jest wyodrębnianie spółgłosek występujących w wyrazie obok siebie (**trawa**, **kołdra**).
34. Określanie położenia podanej głoski w wyrazie (na początku, na końcu, czy w środku wyrazu): „gdzie w wyrazie *dom* znajduje się głoska *o*?”.
35. Wysłuchiwanie w ciągu wyrazów słów zaczynających się na podaną głoskę np. „gdy usłyszysz wyraz na głoskę **p** podnieś rękę: **półka**, **bułka**, **okno**, **pole**”
36. Wyszukiwanie na obrazku rzeczy, których nazwa zaczyna się /kończy się/ na podaną głoskę.
37. Wymyślanie wyrazów, w których podana głoska znajduje się kolejno: na początku, w środku i na końcu wyrazu. np. głoska **a** - **alarm**, **bał**, **kula**.
38. Tworzenie nowych wyrazów w następujący sposób:
- dodawanie głoski do sylaby: „jaki wyraz powstanie, gdy do sylaby – *sa* dodamy na początku głoskę – *o*”,
 - „dodaj na końcu wyrazu *ryba* pierwszą głoskę z wyrazu *kot* (powstanie *rybak*),
 - scalanie pierwszych głosek z podanych wyrazów w nowe słowo: „daję ci trzy wyrazy: *lalka*, *apar*, *ser*; ułóż nowy wyraz z ich pierwszych głosek” (**l a s**),
 - scalanie ostatnich głosek z podanych wyrazów w nowe słowo np. układamy trzy obrazki, w ich nazwach dziecko wyodrębnia ostatnie głoski i składa je w słowo: **rak** – **wiadro** – **but** (**kot**),
 - zamianę głosek w wyrazie: „w wyrazie *sen* zamień **n** na **r**” (*ser*), „zamień **sz** na **s** i powiedz nowy wyraz : *kosz*, *kasza*...
39. Różnicowanie słuchowe głosek podobnych:
- podnieś rękę gdy wyrazy będą takie same: *półka*- *bułka*, *kosa*- *koza*, *wąs*- *wąż*,
 - podnieś rękę gdy usłyszysz „p”: *półka*- *bułka*, *pączek*- *bączek*, *bije*- *pije*,
 - podnieś rękę gdy powiem wyraz poprawnie: *żaba*- *żapa*, *las*- *lac*.

40. Który wyraz kończy się (zaczyna się) inaczej: owca-**as**-osa (kura-**lis**-krowa).
41. Zabawa w „łańcuch wyrazowy” (dziecko mówi wyrazy naprzemiennie z dorosłym):
LAS- SOK- KOT- TATA- ATLAS- SŁOŃCE...